piliakalnyje, nors ir beveik nuslinkusiame į Žeimeną, išlikęs archeologijos mokslui vertingas kultūrinis sluoksnis, kurį būtina išsaugoti ateities kartoms. Reikia tikėtis, kad tęsiant Paduobės–Šaltaliūnės pilkapių tyrimus, bus rasti piliakalnyje I–IV a. gyvenusių žmonių kapai. Įgyvendinant piliakalnio sutvarkymo ir pritaikymo lankymui projektą, žemės judinimo darbų vietose būtini archeologiniai tyrinėjimai.

Radiniai perduoti LNM.

Paduobė hill fort site

Paduobė hill fort (Švenčionys District) was built on a projection of high ground on the left bank of the Žeimena. A total area of 30 m^2 (Fig. 1) was excavated there in 2008. A 50–80 cm thick cultural layer (Fig. 2), in which two horizons are distinguishable: an upper dated to the first half of the 1st millennium and a lower to the Early Mesolithic (8th–7th millennium BC), was discovered in trench 1, which was excavated in the outworks. It contained 22 flint artefacts (Fig. 3) attributed to the Pulli technocomplex. A cultural layer up to 80 cm thick and dating to the 2nd–4th centuries was discovered in trench 2 (Fig. 7), which was excavated on the edge of the hill fort's enclosure. Three horizons are distinguishable in the layer. Mostly sherds of pottery with rough surfaces (Fig. 5) were discovered in the upper horizon (Fig. 4), but several sherds of brushed pottery (Fig. 6) were also found. The middle horizon contained no finds, having been formed from sand that had slipped down from the hill's flat top and through drifting. The lower horizon was created after the arrival of the first inhabitants, who, in creating the flat top, burned down the trees growing there.

7 pav. Perkasa 2 pasiekus įžemį. O. Fediajevo nuotr.

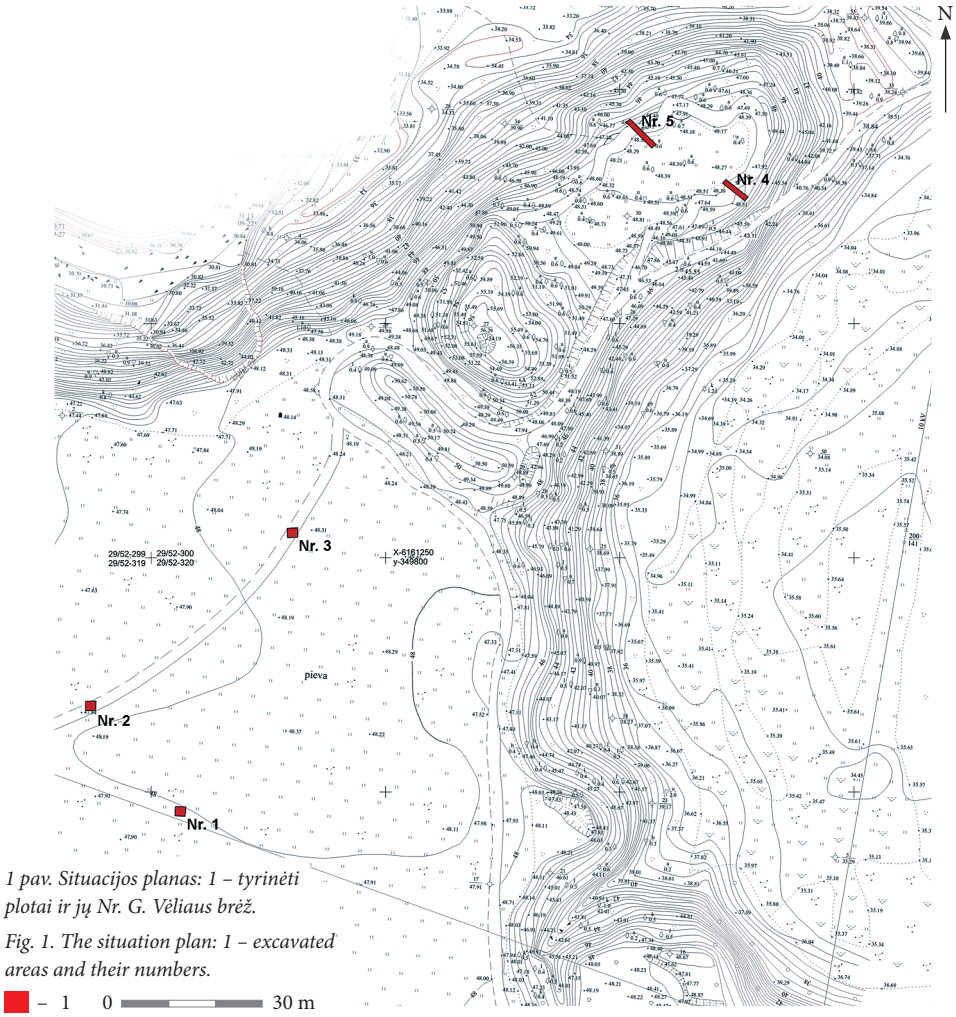
Fig. 7. Trench 2 after sterile soil was reached.

Gintautas Vėlius, Olegas Fediajevas

Šiūparių piliakalnis ir papėdės gyvenvietė

Šiūparių piliakalnis (A500KP) yra Šilutės r., Švėkšnos sen. Jis įrengtas Šalpės kairiajame krante esančios aukštumos iškyšulyje. 2008 m. buvo rengiamas piliakalnio konservavimo ir pritaikymo lankymui darbų projektas. Siekiant nustatyti kultūrinio sluoksnio buvimą planuojamose žemės judinimo vietose, jo stratigrafiją ir chronologiją, priešprojektinių darbų etape buvo numatyti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai, kurie vykdyti 2008 m. lapkričio mėnesį. Jie atlikti būsimųjų pėsčiųjų takų bei automobilių stovėjimo aikštelės vietose, tiriant trimis 2x2 m dydžio šurfais, taip pat piliakalnio aikštelėje iškastų I ar II Pasaulinio karo apkasų vietose padarant du 1x7 (perkasa 4) ir 1x8 m dydžio (perkasa 5) pjūvius (1 pav.). Iš viso Šiūparių piliakalnyje ištirtas 25 m^2 plotas.

Piliakalnio papėdės gyvenvietėje tirtuose šurfuose fiksuotas plonas, 20–25 cm, tamsiai

1 pav. Situacijos planas: 1 – tyrinėti plotai ir jų Nr. G. Vėliaus brėž.

Fig. 1. The situation plan: 1 – excavated areas and their numbers.

pilko grunto kultūrinis sluoksnis su pavieniais angliukais, degėsiais, ištirpusiais molio tinko fragmentais bei vienintele lipdytinės keramikos lygiu paviršiumi šukele (2 pav.). Piliakalnio aikštelėje apkasų vietose kastoje perkasoje 4 nuo aikštelės pusės aptiktas iki 1 m storio kultūrinis sluoksnis, kurio viršutinėje dalyje rasta akmenų koncentracija. Iš viso surinkti 73 akmenys, absoliuti dauguma kurių buvo 10x10x10 cm dydžio, iki dešimties – kiek didesni, didžiausias – 12x14x19 cm. Metinio paviršius buvo nelygus, todėl teko atmesti prielaidą čia aptikus grindinį. Pagal akmenų formą ir dydį jie labiausiai tinkami „imti ir mesti“, todėl labiausiai tikėtina, kad jie buvo skiri gynybai. Čia aptikti ir du radiniai – trintuvė ir grublėtosios keramikos šukė (2 pav.), pagal kurią šis kultūrinis sluoksnis datuotas I tūkst.

I puse. Apkaso griovio ir pylimo vietoje 0,8–1,2 m storio kultūrinis sluoksnis permaišytas, be radinių. Po juo, apkaso vietoje, 2 m gylyje nuo dabartinio piliakalnio aikštelės paviršiaus, aptiktas ankstesnis apie 5 m pločio gynybinis griovys, užsipildęs juodu gruntu. Kadangi šiame grunte jokių radinių nebuvo, nustatyti griovio iškasimo laikotarpio nepavyko. Spėjama, kad jis atsirado šiek tiek anksčiau nei akmenų metinys.

Perkasoje 5 fiksuotas 50–80 cm storio kultūrinis sluoksnis, permaišytas kasant. Jame surastas I tūkst. datuojamas geležinio pjautuvėlio fragmentas (2 pav.) ir keramikos lygiu paviršiumi šukė (2 pav.). Daugiau radinių, galėjusių padėti patikslinti datavimą, šioje perkasoje nebuvo.

Sąlyginai mažas radinių kiekis neleido patikslinti gyvenvietės bei piliakalnio kultūrinio sluoksnio datavimo. Tai bus galima padaryti atliekant tolesnius tyrimus, kai bus įgyvendinamas piliakalnio sutvarkymo ir pritaikymo lankymui projektas.

Šiūpariai hill fort site and the settlement site at the foot of the hill

A total area of 25 m^2 was excavated at the site of the Šiūpariai hill fort and the settlement at the foot of the hill (Šilutė District) in 2008 (Fig. 1). A 20–25 cm thick cultural layer, which contained a sherd of hand built smooth pottery (Fig. 2), was discovered in the test pits excavated at the settlement site. A concentration of stones, a sherd of pottery with a rough surface (Fig. 2), and a filled-in defensive ditch that was about 5 m wide were discovered in one trench on the hill's flat top and a fragment of a small iron sickle (Fig. 2) and a sherd of hand built smooth pottery (Fig. 2) in the other.

2 pav. Keramikos šukės ir geležinis pjautuvėlis. O. Fediajevo nuotr. 0 3 cm

Fig. 2. Pottery sherds and a small iron sickle.

Rokas Vengalis

Semeniškių neįtvirtintos gyvenvietės

2008 m. vykdyti archeologiniai tyrinėjimai Semeniškių neįtvirtintoje gyvenvietėje II (A1483), žvalgomieji tyrinėjimai šalia Semeniškių neįtvirtintos gyvenvietės I (A1482), žvalgyta šių paminklų aplinka (1 pav.). Tyrimai vykdyti kabeliuojamos elektros linijos vietoje. Elektros linijos kabeliavimo darbai savavališkai buvo pradėti vykdyti 2007 m. gruodžio mėnesį. Kadangi jie vykdyti neatlikus šioje vietoje būtinų archeologinių tyrimų, rezervato direkcija juos sustabdė. Iki sustabdant darbus, spėta iškasti 150 m ilgio, apie 30 cm pločio ir apie 90 cm gylio tranšėją Semeniškių neįtvirtintos gyvenvietės II teritorijoje. Tada apžiūrėjus tranšėją konstatuota, kad ties minėtos gyvenvietės P riba pažeistas iki 30 cm storio kultūrinis sluoksnis. Apžiūrint išmestas žemes, radinių neaptikta. Tranšėja užkasta ir visi darbai atidėti iki 2008 m. kovo mėnesio.

Planuojant archeologinius tyrimus atsižvelgta į tai, kad minėtoje vietoje aptiktas kultūrinis sluoksnis – čia iš karto buvo atliekami išsamūs archeologiniai tyrinėjimai. Likusioje